

MILJÖPARTIET DE GRÖNA · VAGGERYD

Politiskt program

2026-2030

En grön, trygg och hållbar kommun att leva i

miljöpartiet
de gröna

Vaggeryd 2026-2030

Miljöpartiet de gröna i Vaggeryd vill inför mandatperioden 2026-2030 föra en politik som håller sig inom naturens ramar och utgår från insikten om vårt djupa beroende av varandra. Vi vet att vi mår bra när vi gör gott för människor, djur och natur.

Det ger oss kraft att utveckla en kommun där människor verkligen vill leva, bo och stanna kvar - eller återvända till!

Programmet i korthet

Natur och biologisk mångfald

Skydda och återskapa naturmiljöer, värna skogar och gröna korridorer och ge mer plats åt blomsterängar, pollinatörer och rekreation.

Samhällsbyggande

Minska byggandets klimatpåverkan genom återbruk, energieffektivisering, trästommar, grön betong och varsam exploatering.

Trygghet i nära relationer

Förebygg våld, stärk stödet till utsatta och höj kommunens kompetens kring våld i nära relationer och hedersrelaterat förtryck.

Kultur och fritid

Stärk gång och- cykelbanor, kulturskola, simhall, bibliotek, fritidsanläggningar och föreningsliv samt ge unga större inflytande över mötesplatser.

Beredskap och omställning

Minska fossilberoendet, stärk lokal produktion och cirkulär ekonomi och bygg kunskap inom bland annat hemberedskap och första hjälpen.

Barn och unga

Prioritera förebyggande insatser, tidigt stöd, gröna skolgårdar, föräldraskapsstöd och långsiktig samverkan kring barn och unga.

Äldre

Öka valfrihet, kontinuitet och gemenskap, minska digitalt utanförskap och säkra bemanning, arbetsmiljö och kompetensutveckling.

Arbetsliv och kommun

Gör kommunen attraktiv som arbetsgivare genom hållbara arbetsvillkor och sträva efter kortare arbetstid i särskilt utsatta yrkeskategorier.

Inledning

Politiker på internationell, nationell, regional och lokal nivå bär ett stort ansvar för de beslut som fattas för att minska konsekvenserna av klimatförändringarna. Detsamma gäller näringslivet. Även vi som enskilda människor kan påverka utvecklingen genom våra val. För det krävs kunskap och system i samhället som gör det lättare att göra rätt. Ansvaret ska inte läggas på den enskilde som ett dåligt samvete eller en källa till oro.

Klimatomställningen är akut, och utvecklingen i omvärlden visar tydligt att vi måste frigöra oss från fossilberoendet. Miljöpartiet vill se en rättvis omställning som gör det enklare att bo på landsbygden och samtidigt minskar oljeberoendet.

Miljöpartiet i Vaggeryds kommun vill underlätta och belöna satsningar som minskar fossilberoendet och stärker den biologiska mångfalden. Vi vill också satsa på barn, unga och föräldrar för att göra kommunen till en ännu tryggare plats att växa upp och leva i. Bland annat vill vi i högre grad behålla personal inom förskolan och grundskolan i takt med att barngrupperna minskar.

Kommunen har en bra äldreomsorg, men den kan bli ännu bättre genom satsningar på behovsanpassade boenden, personalens arbetsmiljö och kompetensutveckling. Sådana satsningar ska göra att fler vill stanna kvar i äldreomsorgen och att varje äldre möter färre medarbetare som man hinner lära känna.

Vi vill sträva efter kortare arbetstid inom särskilt utsatta yrkeskategorier. Det skulle också göra kommunen mer attraktiv som arbetsgivare.

Slutligen är det viktigt att fler kvinnor tar plats i kommunens politiska ledning.

02

Biologisk mångfald

Värna natur, grönområden och skogar

Många av jordens livsmiljöer håller på att förstöras, och arter av växter, insekter, svampar och djur går förlorade. Vi kan därför göra mer för att skydda, återskapa och förvilda naturmiljöer i vår kommun.

Biologisk mångfald skapar bättre balans i ekosystemen och gör naturen mer motståndskraftig mot klimatförändringar. Den hjälper dessutom till att rena luften och pollinera våra växter. Utan pollinatörer kan vi inte producera livsmedel.

Träd är oerhört värdefulla på många sätt. Vi människor mår bra av den grönska och svalka som träden ger. De är livsmiljöer för insekter och fåglar, även gamla träd och stubbar ger boplats åt många arter. Träd skapar mikroklimat och kan sänka temperaturen med flera grader i miljöer med mycket asfalt och bebyggelse.

När vi tar hand om träden tar vi därför också hand om oss själva - genom att skapa förutsättningar för en mångfald av liv.

Vi behöver öka den biologiska mångfalden i kommunen genom att värna den natur och de livsmiljöer vi har. I samhällsplaneringen behöver vi arbeta med gröna korridorer och planera för exempelvis skuggande träd. Då kan kommunen utvecklas och växa samtidigt som vi stärker förmågan att hantera skyfall och säkerställer svalka där många människor vistas.

Skogen är viktig för både djurs och människors livsmiljö. Fler människor behöver upptäcka skogens värde som en plats att vistas och må bra i. Den ska skötas med kunskap och klokhets så att den kan bidra med produktion utan att viktiga livsmiljöer och rekreationsvärden går förlorade.

Vi i Miljöpartiet vill

- Kommunen bör gå före och visa goda exempel på hur naturen kan gynnas. Grönstrukturplanen ska användas när nya områden exploateras.
- Minska gräsklippningen på kommunens grönytor och sköt fler av dem som blomsterängar. Det gynnar insekter, fåglar och människor. Samtidigt kan arbetstid, drivmedel och maskinkostnader sparas. Resurserna kan i stället användas exempelvis till utbildning för barn och vuxna om den natur vi är beroende av.
- Erbjud informationsskyltar om biologisk mångfald till kommuninvånare och företagare som väljer att klippa mindre och lämna vissa ytor åt blommor och bin.
- Uppmuntra utbyggnad av solceller genom rabatt på bygglov eller tomtpris.
- Kommunens skogar ska skötas hyggesfritt så att de, utöver produktion, gynnar den biologiska mångfalden och rekreationsvärden.
- Kommunens fina naturmiljöer ska fortsätta utvecklas och tillgänglighetsanpassas. De kan kompletteras med hundrastgårdar i tätorterna så att hundägare lättare kan låta sina hundar röra sig fritt. Hundrastgårdarna kan klimatanpassas med skugga på sommaren och ytor som får översvämmas vid skyfall.

03

Stärkt civilt försvar

En grön omställning stärker både beredskapen och samhällets hållbarhet och bidrar därmed till ett starkare civilt försvar. I en orolig omvärld behöver kommunen skapa robusta verksamheter, minska beroenden i kritiska funktioner och öka kunskapen om exempelvis hemberedskap.

Att minska vårt beroende av fossila bränslen är grundläggande. Utsläppen måste minska, och innovationer och modern teknik kan visa vägen. Kommunen har mycket att vinna på att ta vara på kraften i företagande och innovation. Grön teknik och gröna lösningar inom många områden är en viktig väg framåt. Genom att uppmuntra kreativiteten kan kommunen bli mer attraktiv och locka fler aktörer som bidrar till utvecklingen.

Utsläppen av växthusgaser, där koldioxid utgör en större andel leder till att jorden värms upp i allt snabbare takt och måste därför minska. Uppvärmningen leder till obalanser i klimatet med mer extremväder bland annat i form av längre och återkommande värmeböljor, periodvis torka, periodvis översvämningar. Obalansen försämrar livsmiljöerna för både människor och djur och försvårar bland annat vår förmåga att producera livsmedel.

Därutöver behöver vi stärka vår förmåga att hushålla med det vi har, använda det som produceras i vårt närområde och säkerställa att varor, tjänster och livsmedel produceras på ett säkert sätt som inte skadar människor, djur eller miljö.

Sommaren 2026 plågas Europa återigen av värmeböljor, torka och skogsbränder. Sådana extremväder kommer att bli vanligare till följd av klimatförändringarna. Enligt Earth Overshoot Day (den ekologiska skuldens dag) skulle jordens årliga resurser inte räcka året ut om alla konsumerade som vi i Sverige. Det handlar om hur snabbt naturen kan återskapa resurser i förhållande till hur snabbt vi förbrukar dem. Endast omkring 13 länder har en högre resursförbrukning än Sverige. Det beror dels på att vi blir fler, dels på att konsumtionen ökar.

För att vända utvecklingen måste samhället ställa om, och då behöver människors kunskap om läget öka.

Vi behöver också ta hand om varandra och förstå att den frihet vi tar för given är värd att försvara. Ett starkt civilsamhälle som kan stå emot försök att skapa splittring, ifrågasätta falska påståenden och motverka andra påverkansförsök bidrar till trygghet.

Vi behöver ta särskild hänsyn till dem som har svårare att stå upp för sig själva, inte minst äldre och barn. Dem ska vi värna särskilt. Det bygger ett samhälle vi vill leva i och vara stolta över - ett samhälle vi vill bevara och försvara.

Vi i Miljöpartiet vill

- Vår kommun kan liksom andra kommuner i länet upprätta en kommunal koldioxidbudget och med olika åtgärder visa att utsläppen kan minska. Klimatsekretariatet tillhandahåller verktyget. Kommunens verksamheter ska vara goda exempel för andra att följa.
- Erbjuda invånare kurser i första hjälpen, hjärt-lungräddning och hemberedskap.
- Efterfråga lokalt producerade produkter och ställa krav på ekologiska, klimatsmarta alternativ och god djuromsorg vid all kommunal upphandling.
- Stödja återbruk och cirkulär ekonomi i stället för slit-och-släng.
- Ta vara på kraften i civilsamhället och föreningslivet för att skapa mening, hopp och försvarsvilja, bland annat genom ökad samverkan i kommunala satsningar. Möteplats är ett bra exempel, där kommunen och kyrkorna samarbetar.
- För att uppfylla kommunens vision "alla har betydelse och alla ska få plats" ska den som får ett kommunalt uppdrag erbjuda praktikplatser till skolungdomar, flyktingar, personer med funktionsnedsättning och arbetslösa. Praktiken ger deltagarna inblick i arbetet och ger samtidigt företaget möjlighet att pröva framtida arbetskraft.

- Ta ett särskilt ansvar, i samarbete med ideella organisationer, för att Vaggeryds kommuns invånare får kunskap om vad som påverkar klimatet och den biologiska mångfalden. Kunskap ger bättre förutsättningar att göra medvetna val.

04

Samhällsbyggande

Bygg- och anläggningssektorn orsakar stora klimatutsläpp i Sverige. När utsläpp från importerade varor och tjänster räknas in blir de ännu högre. En stor del kommer från betong, som inte helt kan uteslutas i byggandet, men det finns alternativa betongtyper.

Mycket kan göras på lokal nivå för att minska utsläppen. Vi kan så långt som möjligt minska behovet av nya byggnader, minimera klimatpåverkan vid nödvändig ny- och ombyggnation och minska utsläppen från uppvärmning av bostäder. All byggnation i offentlig regi ska prioritera beständiga material med lång livslängd och så låg miljöpåverkan som möjligt. Både befintliga och nya byggnader behöver också bli mer motståndskraftiga mot klimatförändringarna.

Kommunen ska använda upphandling för att gynna miljö, biologisk mångfald och god djuromsorg. Kommunen kan också kräva att leverantörer erbjuder praktikplatser för ungdomar och arbetslösa. Lagen om offentlig upphandling ger möjligheter att styra i den riktning kommunen önskar.

Bostäder ska vara anpassade till medborgarnas olika behov, med varierande typer, storlekar och hyror. Den som har sålt en villa kan ha ett behov, medan en ung person som söker sitt första boende har ett annat. Stora barnfamiljer och äldre behöver andra lösningar. Även människor som lever med sjukdom, missbruk eller ekonomisk utsatthet måste kunna få en bostad.

Dessa olika behov kräver stor flexibilitet i bostadsplaneringen. Kommunen ska ta fram och exploatera byggbar mark, men exploatering får inte innebära att all naturmark i och omkring tätorterna bebyggs.

Vi i Miljöpartiet vill

- Kräva att byggföretag sorterar byggavfall direkt på byggarbetsplatsen, så att material kan återvinnas och hanteras enligt gällande sorteringsregler.
- Planera för gröna korridorer när mark bereds för industri, lager och bostadsområden.
- Utveckla den cirkulära hanteringen på återvinningscentralen och ge större utrymme för byggetur.
- Verka för att fler byggnader uppförs med trästomme.

- Använda grön betong vid all offentlig ny- och ombyggnation. Grön betong har hälften så stora koldioxidutsläpp som traditionell betong.
- Ställa höga krav på energieffektivisering i alla byggnader som ägs eller drivs av kommunen eller kommunala bolag.
- Öka återanvändning, återbruk och återvinning av material. Vid ombyggnation eller rivning ska material sorteras på plats för att underlätta återbruk och återvinning.
- Främja återbruk av byggnadsmaterial, gärna med socialt företagande som driftsform.
- Förse alla offentliga byggnader med solpaneler när det är möjligt.
- Ställa krav på minsta möjliga klimat- och miljöpåverkan vid all upphandling av byggnation.
- Undersöka möjligheten att vid nybyggnation ställa krav på bostäder för målgrupper som har svårt att få bostad på egen hand.
- Bevara Trollberget huvudsakligen som rekreationsområde för boende i Skillingaryd. Området är unikt genom sitt "berg" i ett i övrigt ganska platt landskap. Exploatering och byggnation måste ta stor hänsyn till både naturvärden och de boendes syn på hur området ska utvecklas.
- Eftersom Skillingaryds skjutfält begränsar de boendes möjlighet att använda skogsområdena öster om tätorten vill vi ändra detaljplanen för området norr om Skillingaryds nordligaste bostadsområde, som i dag är planlagt för industri, till natur- eller bostadsområde. Intressenter bör hänvisas till befintliga industriområden.
- För att de mindre tätorterna ska utvecklas bör kommunen bidra till att exploatera byggbar mark. Kommunens bostadsbolag kan också vara en aktör i bostadsbyggandet.
- I exempelvis Byarum, Bondstorp, Klevshult och Hok behövs också infrastruktur där bilen inte är det enda alternativet. Alternativa boendeformer för äldre bör utredas för dem som vill bo kvar på hemorten.
- Vuxenutbildningen behöver resurser och ska kunna erbjuda flexibla utbildningar som inte främst syftar till gymnasiekompetens. Med kommunens näringslivsstruktur behövs utbildningar som är anpassade efter företagets kompetensbehov. (Vaggerydsmodellen)

Barn

Barn är beroende av att vuxna fattar kloka beslut och agerar för deras bästa. De flesta barn i Sverige har det bra, får en trygg uppväxt och får sina behov tillgodosedda. Men det finns också barn som lever i ekonomisk utsatthet eller med föräldrar vars fysiska eller psykiska ohälsa gör att familjen behöver mer stöd från samhället.

Att klara grundskolan är den viktigaste skyddsfaktorn för att det ska gå bra senare i livet. Studier har också visat att barn som är placerade i familjehem eller på institution har betydligt fler hälsoproblem än andra barn men inte alltid får tillgång till hälso- och sjukvård utifrån sina behov. När vi skapar mer likvärdiga villkor för alla barn blir samhället tryggare, och fler barn får möjlighet till ett bättre liv både här och nu och som vuxna.

Vi i Miljöpartiet vill

- Satsa på förebyggande insatser för barn och unga så att fler får en trygg uppväxt med goda framtidsutsikter.

- Skolor och förskolor i kommunen ska ha gröna och naturbaserade skolgårdar.

- I högre grad behålla personal i takt med att barngrupperna minskar. Inom för- och grundskolan.

- Ge barn med särskilda behov tidiga insatser redan från förskolan och så länge behovet av stöd finns kvar.

Skapa en hållbar struktur för samvekan kring barn och unga där kommunens förvaltningar och externa samverkanspartner ingår. En särskild budget ska avsättas för förebyggande aktiviteter i samverkan. Värna Familjecentralen!

Erbjuda alla föräldrar föräldrasskapsstöd i grupp. Riktat stöd ska erbjudas föräldrar till barn med särskilda behov.

- Säkerställa att barn med särskilda behov och placerade barn får samma tillgång till regionens hälso- och sjukvård som andra barn.

Våld i nära relationer

Våld i nära relationer är ett stort samhällsproblem som drabbar både kvinnor och män. Kvinnor utsätts dock oftare för upprepat och allvarligt våld, och förövaren är i majoriteten av fallen en man.

Våld är ett brett begrepp som kan definieras på olika sätt. Det kan handla om brottsliga gärningar som fysiskt våld och övergrepp, men också om nedsättande kommentarer, ekonomiskt utnyttjande, försummelse och isolering från familj och vänner.

Våld i nära relationer är ett hälsoproblem som kan få både fysiska och psykiska konsekvenser och leda till svåra sociala problem. Det medför också stora samhällsekonomiska kostnader.

Socialtjänstlagen anger kommunens särskilda ansvar att erbjuda hjälp och stöd till vuxna som utsätts för våld i nära relationer och till barn som bevittnat våld. Det förebyggande arbetet behöver stärkas och utvecklas i samverkan mellan skola, socialtjänst och regionen.

Vi i Miljöpartiet vill

- Genomföra våldsförebyggande program i förskola och skola. Syftet ska vara att förändra förlegade föreställningar om vad som är manligt och kvinnligt, exempelvis föreställningen att våld ingår i mansrollen.
- Ge kvinnor, män, pojkar och flickor som utsätts för hot och våld i en nära relation stöd och hjälp. Samverkan med andra kommuner och kvinnojourer ska utvecklas för att säkerställa tillgång till skydd och trygga boenden för utsatta.
- Ge kommunens personal regelbunden kompetensutveckling om våld i nära relationer samt hedersrelaterat förtryck och våld.
- Erbjuder föräldraskapsstöd i syfte att förebygga hedersrelaterat förtryck och våld.

Äldre

Antalet äldre ökar, samtidigt som fler lever ett aktivt liv långt upp i åren. Många äldre är friska längre och utgör en stor samhällsresurs. Ett rikt liv präglas av självbestämmande, social gemenskap och möjlighet att delta i samhället. Samtidigt har inte alla äldre den kunskap som krävs för att ta del av digitaliseringens fördelar. Vaggeryds kommun har en bra äldreomsorg men står inför utmaningar, bland annat att trygga personalförsörjningen och minska antalet olika medarbetare som en person med hemtjänst behöver möta.

Vi i Miljöpartiet vill

- Ge alla äldre möjlighet att så långt som möjligt välja den boendeform som passar dem bäst och få stöd som motsvarar behoven.
- Ge mer information och vägledning om vilka insatser som finns för äldre.
- Ge äldre möjlighet till samvaro, gemenskap och deltagande i fysiska och kulturella aktiviteter.
- Satsa på fler förebyggande insatser för att bevara funktioner och förmågor.
- Minska det digitala utanförskapet bland äldre genom särskilda satsningar på kunskap och stöd, gärna i samverkan med ideella organisationer och studieförbund.
- Garantera personalen i äldreomsorgen kompetensutveckling inom sitt yrkesområde och utbildning i yrkessvenska när behov finns.
- Säkerställa en god arbetsmiljö genom tillräcklig bemanning.
- Ge personal möjlighet att välja schema med delade turer och då få lönemässig kompensation.
- Ge äldre med hemtjänst större trygghet genom att de får möta färre olika medarbetare.

Kultur och fritid

Alla kommuninvånare ska ges förutsättningar att utveckla sin kreativitet och estetiska förmåga. Kulturarvet ska vårdas samtidigt som nya kulturyttringar välkomnas. En aktiv fritid med fysisk aktivitet, mental stimulans och möjlighet att delta i samhällslivet bidrar till hälsa. Det ska vara en självklarhet att tjejer och killar, kvinnor och män har god tillgång till idrott. Arbetet med att utjämna skillnaderna måste pågå kontinuerligt.

Tätortsnära naturmiljöer ska värnas och göras mer tillgängliga eftersom de har stor betydelse för friluftslivet.

Vi i Miljöpartiet vill

- Satsa mer på gång- och cykelbanor.
- Utveckla kulturskolan så att den är kostnadsfri och tillgänglig för alla.
- Satsa på simhallen i Vaggeryd.
- Stödja och stimulera fler kulturella evenemang i kommunen.
- Vårda och underhålla kulturhistoriska miljöer.
- Värna biblioteken och låta dem, utöver ett rikt utbud av böcker, tidskrifter och databaser, vara mötesplatser som främjar gemenskap.
- Säkerställa att nya exploateringar inte inkräktar på områden med höga natur- och friluftsvärden.
- Rusta upp kommunens fritidsanläggningar.
- Ta till vara ungdomars egna förslag och önskemål om mötesplatser och aktiviteter.
- Stödja föreningslivet ekonomiskt och administrativt samt uppmuntra föreningarnas arbete med jämställdhet, integration, drogförebyggande insatser och demokrati.